

Nr 11.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående viss ändring i lagen om domkapitel.

Första lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 312 i första kammaren av herrar *Lundqvist* och *Göransson* samt nr 286 i andra kammaren av herr *Håstad*. I motionerna, vilka äro likalydande, hemställes, »att riksdagen måtte för sin del antaga den ändring av lagen den 13 november 1936 om domkapitel, som kyrkomötet redan beslutat och som innebär att envar präst som innehar prästerlig tjänst i stiftet tillförsäkras valbarhet till uppdrag som ledamot och suppleant av domkapitel».

Av motionerna framgår, att motionärerna med nämnda lagändring åsyftat följande av 1951 års kyrkomöte, på hemställan av kyrkolagsutskottet, godkända

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. lagen den 13 november 1936 (nr 567) om domkapitel.

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom. lagen den 13 november 1936 om domkapitel skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

1 mom. Domkapitlet i — — — ledamöter, nämligen:
 biskopen såsom preses;
 domprosten eller — — — vice preses;
 en av stiftets präster vald präst, en av stiftets präster vald präst,
 som innehar *ordinarie* prästerlig som innehar prästerlig tjänst i stift-
 tjänst i stiftet; tet;
 en av ombud — — — kyrkliga församlingens livet;
 en av Konungen efter förslag av domkapitlet för sex år i sänder förord-
 nad, i — — — förfaren lekman;

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

en av Konungen efter förslag av domkapitlet för sex år i sänder förordnad ledamot — — — folkundervisningens område;
ävensom, i — — — valda professorer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1953.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionärernas hemställan, får utskottet hänvisa till motionerna.

Gällande bestämmelser m. m.

Enligt 2 § 1 mom. *lagen den 13 november 1936 om domkapitel* skall domkapitel bestå av biskopen, domprosten, en av stiftets präster vald präst, som innehar ordinarie prästerlig tjänst i stiftet, en av ombud för pastorn i stiftet vald lekman, som ådagalagt nit och insikt i det kyrkliga församlinglivet, och två av Kungl. Maj:t efter förslag av domkapitlet förordnade ledamöter, av vilka den ene skall vara i allmänna värv förfaren lekman och den andre skall äga särskild sakkunskap på folkundervisningens område. I stift, varest finnes teologisk fakultet, skola i domkapitlet ingå även två av fakultetens professorer. I 3 mom. av samma paragraf stadgas, att för bl. a. envar av de ledamöter, som tillsätts genom val, skall utses en suppleant samt att beträffande behörighet att vara suppleant skall gälla vad i lagen är stadgat i fråga om motsvarande ledamöter.

Före tillkomsten av ovanstående lag återfunnos gällande bestämmelser rörande domkapitlens sammansättning huvudsakligen i *förordningen den 11 februari 1687 huru med rättegång uti domkapiteln skall förhållas*. I denna förordning föreskrevs, att domkapiteln, med undantag av domkapiteln i universitetsstäderna, skulle bestå av biskopen, domprosten och lektorerna vid stiftsstadens gymnasium. Då sedermera under 1800-talet antalet lektorer vid läroverken ökades, kommo emellertid de nytillkomna att ställas utanför kapitlen. I Uppsala och Lund bestodo domkapiteln av ärkebiskopen respektive biskopen i Lund samt de teologie professorerna. En särställning intogs av domkapitlet i Göteborg, där på grundval av ett kungl. brev av år 1719 sutto jämväl två kyrkoherdar i Göteborg. Stockholm hade eget konsistorium med i stort sett samma befogenhet i fråga om den kyrkliga förvaltningen som domkapiteln. Detta konsistorium utgjordes dels av dess större konsistorium, bestående av kyrkoherdarna i stadens territoriella församlingar samt tyska och finska församlingarna med ärkebiskopen såsom den förnämste preses samt pastor primarius såsom ordinarie preses, dels ock av dess mindre konsistorium, bestående av, förutom ärkebiskopen och pastor primarius, sex av det större konsistoriet inom detta valda ledamöter.

Sedan olika förslag till ändrad organisation av domkapitlen framlagts i särskilda kommittébelänkanden alltifrån början av 1800-talet samt frågan om en reformering av domkapitlen därjämte förevarit vid åtskilliga riksdagar och kyrkomöten utan att likväl något positivt resultat ernåtts, tillkallades slutligen år 1934 *särskilda sakkunniga* för att inom ecklesiastikdepartementet verkställa utredning i ämnet. De sakkunniga avgåvo den 25 juli 1935 *betänkande med förslag till bl. a. lag om domkapitel* (SOU 1935: 31). De sakkunniga föreslogo, att domkapitel skulle bestå av — förutom biskopen, domprosten, en av Kungl. Maj:t förordnad ledamot som på visst sätt ådagalagt lärdom i teologiska och humanistiska ämnen, stiftssekreteraren och två valda lekmän — en av stiftets präster vald präst, som innehade ordinarie prästerlig tjänst i stiftet. I sin motivering funno sig de sakkunniga endast böra utsäga, att för valbarhet till sådan ledamotsbefattning hade ansetts böra fordras, att vederbörande innehade ordinarie prästerlig tjänst i stiftet.

De sakkunnigas betänkande remissbehandlades.

Några av remissinstanserna framställde invändningar mot förenämnda behörighetsvillkor. *Domkapitlet i Västerås* ansåg, att det möjligen kunde sättas i fråga, huruvida det uttryckligen behövde eller borde stadgas, att ifrågavarande ledamot skulle inneha ordinarie prästerlig tjänst. *Domkapitlet i Härnösand* fann, att den krets inom vilken valet skulle ske i praktiken komme att bli tämligen snäv. *Centralstyrelsen för allmänna svenska prästföreningen* yttrade, att det alltså icke skulle vara möjligt att utse t. ex. en missionsdirektor, en diakoniföreståndare, en prästvigd seminarielärare, docent eller teologie professor och fann begränsningen ur denna synpunkt vara för snäv. Även *stiftsrådet för Värjö stift* ansåg begränsningen av behörigheten alltför snäv. Åtskilliga präster, som väl skulle kunna fylla en uppgift som domkapitelsledamöter, bleve därigenom utestängda.

De sakkunnigas betänkande lades till grund för det förslag till lag om domkapitel, som förelades 1936 års riksdag genom *propositionen nr 241*. I propositionen uttalade *föredragande departementschefen*, att han liksom de sakkunniga, i motsats till den mening som i några yttranden kommit till uttryck, ansett att den ledamotsplats, vars innehavare skulle utses genom val av prästerskapet, borde besättas allenast med präst, som innehade ordinarie prästerlig tjänst. Denna tjänsteställning torde nämligen i allmänhet kunna anses innefatta större garanti för tillvaron av den mera omfattande erfarenhet rörande speciellt kyrkliga frågor, som denne ledamots maktpåliggande uppgift i kapitlet krävde, liksom den även vore ägnad att göra hans ställning där mera fast och självständig.

Domkapitlets uppgifter m. m.

I detta sammanhang synes erforderligt att något beröra domkapitlets uppgifter.

De ärenden som falla under domkapitlets handläggning kunna uppdelas i

kyrkliga angelägenheter, ekonomiska ärenden, undervisningsfrågor och kyrkokommunala mål. Här komma närmast i betraktande de kyrkliga angelägenheterna och då främst tillsättning av prästerliga tjänster.

Enligt 13 § 1 mom. lagen om domkapitel åligger domkapitel att taga noggrann kännedom om stiftets förhållanden samt verksamt beflita sig om det kyrkliga livets vård och förkovran. Vidare tillkommer domkapitel att hålla hand däröver, att stadgad kyrklig ordning iakttages, att ha inseende över prästerskapets ämbetsförvaltning och leverne ävensom att i övrigt fullgöra de särskilda åligganden med avseende å stiftets kyrkliga angelägenheter, som enligt vad därom i lag eller eljest är stadgat ankomma på domkapitel.

Asidosätter innehavare av prästerlig befattning, som lyder under domkapitel, sin tjänsteplikt, äger domkapitlet jämlikt 2 mom. samma paragraf tilldela honom varning eller suspendera honom under högst tre månader. Är brottet av svårare beskaffenhet, skall domkapitlet göra anmälan för åtal vid domstol.

Står innehavare av prästerlig befattning, som lyder under domkapitel, under åtal för brott och äro omständigheterna sådana att han satt i fara det anseende innehavaren av befattningen bör äga, må domkapitlet enligt 3 mom. intill dess lagakraftgående dom föreligger avstånga honom från utövningen av befattningen.

Har prästerlig befattningshavare blivit genom lagakraftgående dom avstätt från sin befattning må han av domkapitlet jämlikt 4 mom. skiljas från prästämbetet eller för viss tid förklaras obehörig att utöva detsamma. Under tid då prästerlig befattningshavare är suspenderad eller avstängd från utövningen av sin befattning må han av domkapitlet förklaras obehörig att utöva prästämbetet.

Slutligen äger domkapitlet enligt 5 mom. upptaga och avgöra fråga om skyldighet för prästerlig befattningshavare att avgå från befattningen på den grund, att han övergivit kyrkans lära; vid dylikt avfall skall dessutom prästen av domkapitlet skiljas från prästämbetet.

Domkapitlet har vidare viss tillsyn över prästämbetets rekrytering i stiftet, medverkar vid tillsättning av ordinarie tjänster, uppgör förslag, övervakar tillsättningsförfarandet och äger i flertalet fall tillsättningsrätten.

Det är biskopen som prästviger (22 kap. i 1686 års kyrkolag), men prästexamen verkställes inför domkapitlet (K. M:ts stadga ang. prästexamen d. 18 april 1884). Domkapitlet bestämmer även angående det icke-ordinarie prästerskapets *missivering*. Enligt 19 kap. 6 § kyrkolagen må ingen ordineras till präst, »som icke allaredan haver ett visst ämbete uti skolor, gymnasier eller akademier, varigenom han sig redligen nära och föda kan; eller ock, då någon annan viss lägenhet är ledig, till vilken han kan befordras». Biskopen och domkapitlet skola noga tillse, att de redan vigda präster, vilka ej inneha ordentliga eller på stat uppförda sysslor, genast efter behov må fördelas (missiveras) mellan församlingarna för tjänstgöring där (K. Maj:ts cirkulärbrev d. 21 augusti 1786 om vidtagande av några sådana mått och steg, som må befordra goda egenskaper i läroståndet). Se vidare nedan angående tillsättning av prästerliga tjänster m. m.

Enligt lagen den 7 december 1934 om tillsättning av prästerliga tjänster skall domkapitel, då ordinarie prästerlig tjänst (med undantag av biskopsämbete, för vars tillsättande särskilda regler gälla) blivit ledig, sedan ansökningstiden gått till ända, pröva de sökandes behörighet till den lediga tjänsten och uppgöra förslag till tjänstens besättande (2 och 8 §§). Därefter skall domkapitlet bland dem som förklarats behöriga på förslaget uppföra tre, efter som de, med hänsyn jämväl till tjänstens särskilda behov, finnas framför andra och sinsemellan äga företräde i förtjänst och skicklighet (9 §). Sedan val hållits utfärdar domkapitlet i de flesta fall fullmakt å tjänsten (41 §).

Angående domkapitlets medverkan vid tillsättande av biskopsämbete får utskottet hänvisa till sitt utlåtande nr 10.

Extra ordinarie prästerlig tjänst, aspiranttjänst och extra tjänst tillsättes enligt prästlönereglementet den 29 juni 1951 med vissa undantag av domkapitlet (4 §). Vikariatslöneförordnande å annan tjänst än såsom domprost, kyrkoherde i svensk församling i utlandet eller garnisonspastor i Boden meddelas av domkapitlet (7 §). Beslut om entledigande från icke-ordinarie tjänst meddelas, såvitt angår av Kungl. Maj:t tillsatt tjänst, av Kungl. Maj:t och eljest av domkapitlet (14 §).

Enligt 3 avd. 2 kap. 17 § prästlönereglementet äro — förutom ärkebiskop, biskop och domprost — kyrkoherde och komminister innehavare av ordinarie tjänst, medan garnisonspastor i Boden, kyrkoadjunkt, stiftsadjunkt och kontraktsadjunkt äro extra ordinarie tjänstemän. Pastoratsadjunkt är antingen extra ordinarie tjänsteman eller aspirant.

Till sist må här anmärkas, att domkapitlet har att tillse, att arbetet lämpligt fördelas mellan prästerna i ett pastoral, fastställer tjänstefördelningen, handlägger tjänstledighetsärenden och utfärdar tjänstgöringsbetyg.

1951 års kyrkomötes förslag till ändring i lagen om domkapitel jämte tidigare framställning därom.

Centralstyrelsen för Sveriges yngre prästers förbund anhöll i skrivelse den 25 september 1945 till Kungl. Maj:t om sådan ändring i lagen om domkapitel, att till prästerlig ledamot av domkapitel skulle av stiftets präster kunna väljas präst, som innehade prästerlig tjänst eller prästerligt förordnande i stiftet.

I motiveringen anförde förbundet, att det icke syntes föreligga något giltigt skäl till att de extra ordinarie prästerna skulle intaga en annan ställning än de ordinarie. De förra stodo visserligen under domkapitlets missiv, men även en kyrkoherde eller komminister löd under domkapitlet. Vid uppställande av förslag till ledig tjänst funnos ofta kyrkoherdar och komministrar bland de sökande. Det syntes orättvist, att en extra ordinarie präst, om han hade sina ämbetsbröders förtroende och av dem ansågs lämplig att vara ledamot av domkapitlet, icke skulle vara behörig till detta uppdrag endast av den anledningen, att han icke nått befordran till ordinarie tjänst.

För den kyrkliga administrationen borde det vara en vinst, om alla tillgängliga krafter och all sakkunskap ställdes till förfogande.

Över denna framställning inhämtades *ytranden* från samtliga domkapitel.

Endast *domkapitlet i Västerås* förklarade sig icke vilja motsätta sig förslaget. *Domkapitlet i Härnösand* och *Luleå* tillstyrkte med den väsentliga inskränkningen, att för behörighet skulle fordras viss tids prästerligt arbete, 5 aktiva tjänsteår respektive 8—10 tjänsteår, varav minst hälften i aktiv församlingstjänst. *Domkapitlet i Strängnäs* ansåg frågan vara av synnerligen ringa praktisk betydelse men tillstyrkte i så måtto, att kyrkoadjunkt och stiftsadjunkt skulle kunna utses till ledamot i domkapitlet.

Övriga domkapitel avstyrkte bifall till framställningen, de flesta utan närmare motivering.

Domkapitlet i Linköping anförde bl. a. att det icke syntes lämpligt, att en extra ordinarie präst, som vore underkastad domkapitlets missiveringsrätt, samtidigt vore ledamot av domkapitlet. Icke heller torde det för prästerna i gemen vara lyckligt, om en ledamot av domkapitlet ena dagen befunnes vara bosatt i en församling och andra dagen i en helt annan del av stiftet. Vidare anförde domkapitlet liknande synpunkter på denna fråga som departementschefen i ovannämnda proposition nr 241 till 1936 års riksdag.

Domkapitlet i Lund förklarade sig helt kunna instämma i departementschefens förenämnda yttrande samt tillade, att en extra ordinarie präst intog en väsentligt annan ställning i förhållande till stiftsstyrelsen än en ordinarie präst med fullmakt å sin tjänst. Det skulle förvisso vara till uppenbar nackdel för den kyrkliga administrationen om en extra ordinarie präst med den beroende ställning han intog till stiftsstyrelsen skulle bli prästerlig ledamot av domkapitlet.

Domkapitlet i Växjö erinrade till en början om att för samtliga ledamöter i ett domkapitel tydligen enligt lagens mening skulle fordras en viss grad av sakkunskap, som icke finge bero av personvalet utan genom uttryckliga kompetensvillkor skulle vara säkrad, och att bestämmelsen om att den prästerlige, valde ledamoten skulle inneha ordinarie tjänst måste vara avsedd att säkra de egenskaper, som kunde motsvara dem, på vilka de särskilda bestämmelserna vid utseende av lekmän tydligen togo sikte. Enär icke-ordinarie präst endast i sällsynta undantagsfall kunde besitta den eftersträfvade erfarenheten av det praktiskt prästerliga arbetet och man icke torde kunna räkna med att en präst tillhörande denna i regel yngsta kategori skulle bli insatt som ombud för ett helt stifts prästerskap, fann domkapitlet att reformen icke kunde på något sätt anses ur det kyrkliga arbetets synpunkt eller av praktiska skäl motiverad. Domkapitlet ansåg vidare, att om man enbart skulle taga hänsyn till det enligt förslagsställaren orättvisa i det givna stadgandet, borde detta få generell innebörd och även omfatta exempelvis i diakonistyrelsens eller andra centrala kyrkliga organs tjänst ställda präster. Detta skulle emellertid enligt domkapitlets mening innebära, att varje särskild kompetens utöver prästexamen i förevarande

fall skulle bortfalla, i motsats till vad som gällde för samtliga övriga ledamöter.

Angående Kungl. Maj:ts åtgärd i detta ärende se nedan.

Vid 1951 års kyrkomöte hemställdes i en motion, att kyrkomötet måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att åtgärder vidtagas för att tillförsäkra de extra ordinarie prästerna rätt att mottaga och inneha uppdrag som ledamot och suppleant av domkapitel.

Kyrkolagsutskottet anförde i sitt över motionen avgivna utlåtande, nr 16, bl. a. följande.

Det av föredragande departementschefen vid domkapitelslagens tillkomst uppställda kravet att prästerlig ledamot i domkapitel bör ha en omfattande erfarenhet rörande speciellt kyrkliga frågor bör enligt utskottets mening alltjämt gälla. Åtskilliga tillhörande de nu från möjligheten att vara ledamot i domkapitel uteslutna kategorierna präster ha emellertid under mångårig verksamhet i kyrkans tjänst förvärvat sådan erfarenhet. Skäl synas ej föreligga att uppställa hinder för sådan präst att vara ledamot i domkapitel. Fastmera måste det vara till fördel om stiftets prästerskap kan inom sig till ledamot av domkapitlet välja den för uppdraget lämpligaste utan hinder av att han ej innehar ordinarie tjänst.

Såsom av det redan anförda framgår bör det enligt utskottets mening ej ifrågakomma att till prästerlig ledamot i domkapitel utses någon som nyss inträtt på prästbanan och som hunnit samla endast obetydlig erfarenhet av prästerlig verksamhet. Det kan därför ifrågasättas att uppställa en regel enligt vilken sådan präst ej är valbar. Enligt utskottets mening synes detta dock icke erforderligt. I praktiken torde det nämligen vara uteslutet att prästerskapets val skulle falla på någon som icke har för uppdraget erforderliga kvalifikationer.

I anslutning till vad nu anförts får utskottet vidare erinra om att den år 1949 utfärdade kyrkomötesförordningen innebär den ändringen i förhållande till tidigare gällande ordning att även annan än med fullmakt å ordinarie ämbete eller tjänst försedd prästman kan utses till prästerligt ombud av kyrkomötet.

Utskottet får sålunda förorda, att möjlighet att ha säte i domkapitel beredes innehavare av även andra prästerliga tjänster i stiftet än ordinarie. För att reformen skall kunna träda i tillämpning så snart som möjligt är det enligt utskottets mening lämpligt att kyrkomötet redan nu för sin del godkänner förslag till författningstext. Det åsyftade resultatet synes bli uppnått, om ordet »ordinarie» uteslutes ur den i 2 § 1 mom. lagen om domkapitel upptagna bestämmelsen att en ledamot av domkapitlet skall vara en av stiftets präster vald präst, som innehar ordinarie prästerlig tjänst i stiftet.

Kyrkolagsutskottet hemställde, att kyrkomötet måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla, att kyrkomötet för sin del godkänt ovan intagna, av utskottet framlagda förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. lagen den 13 november 1936 om domkapitel.

I skrivelse den 9 oktober 1951, nr 11, anmälde kyrkomötet, att kyrkomötet för sin del godkänt detta lagförslag.

Över kyrkomötets framställning inhämtades yttranden från samtliga domkapitel.

Domkapitlen i Strängnäs, Västerås, Härnösand och Luleå tillstyrkte förslaget utan motivering, medan *domkapitlet i Karlstad* förklarade sig icke vilja motsätta sig genomförandet av förslaget. *Domkapitlen i Skara, Göteborg, Visby och Stockholm* uttalade, att de med hänsyn till den av kyrkolagsutskottet anmärkta ändringen i kyrkomötesförordningen år 1949 numera icke ville motsätta sig den föreslagna lagändringen.

Domkapitlet i Växjö vidhöll i princip sin tidigare inställning men ansåg det tänkvärt att numera lätta på de alltför restriktiva bestämmelserna och förordade för sin del sådan ändring att möjlighet bereddades kyrko- och stiftsadjunkter att inväljas i domkapitel. — I sitt yttrande vände sig domkapitlet mot den av kyrkolagsutskottet gjorda hänvisningen till den nya lydelsen av kyrkomötesförordningen. Enligt domkapitlets mening syntes denna analogi icke helt träffande. Medan kyrkomötet vore en för svenska kyrkan representativ församling med viss delaktighet i kyrkolagstiftningen, där den prästvigde borde vara tillförsäkrad samma valbarhet som den svenska kyrkan tillhörige lekmannen, vore domkapitlet en kollegial församling med alldeles särskilda uppgifter, för vilkas handhavande lagstiftningen tydligen förutsatte vissa kvalifikationer.

Tre domkapitel avstyrkte bifall till förslaget; *domkapitlet i Linköping* under hänvisning till sitt tidigare yttrande i ämnet (med undantag för biskopen och en kontraktsprost, vilka deltagit i kyrkolagsutskottets behandling av förenämnda motion).

Domkapitlet i Uppsala anförde till en början liknande synpunkter som domkapitlet i Växjö i dess tidigare yttrande samt framhöll vidare, att förslaget kunde anses innebära en väsentlig förändring av det ifrågavarande ledamotskapets karaktär. Den valde prästerlige ledamoten skulle sitta i domkapitlet mera som representant för stiftsprästerskapet än som bärare av vissa kvalifikationer. I motionen syntes man ha förbisett skillnaden mellan representation och myndighet. Även kyrkolagsutskottet syntes ha förbisett denna distinktion, då det till stöd för sitt tillstyrkande av motionen bland annat åberopat den år 1949 vidtagna ändringen i fråga om valbarhet till prästerligt ombud vid kyrkomöte.

Domkapitlet i Lund hänvisade till sitt tidigare yttrande och fann, att de synpunkter som där anförts fortfarande ägde giltighet. Ytterligare betonade domkapitlet att det skulle kunna medföra allvarliga konsekvenser för domkapitlets inre arbete, därest den som vore underkastad domkapitlets missiveringsrätt vore ledamot av domkapitlet.

Kungl. Maj:t upptog båda de nu nämnda ärendena till gemensamt avgörande och fann i *beslut den 15 februari 1952* att skrivelserna ej föranledde någon *Kungl. Maj:ts* vidare åtgärd.

Utskottet.

Såsom framgår av den föregående redogörelsen har Kungl. Maj:t funnit, att den skrivelse, genom vilken 1951 års kyrkomöte anmält, att det för sin del godkänt det här ovan intagna förslaget till ändring i lagen om domkapitel, ej föranledde någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd. Visserligen har detta förslag därmed förfallit, men motionärerna få dock anses ha avsett, att riksdagen likväl för sin del skall antaga sådant förslag till ändring i samma lag.

Till stöd för sin uppfattning om önskvärdheten av ifrågavarande reform ha motionärerna i huvudsak åberopat sig på vad kyrkolagsutskottet anfört i sitt utlåtande nr 16, för vilket redogörelse lämnats här ovan.

Vid remissbehandlingen av kyrkomötets lagförslag, liksom vid remissbehandlingen av den utav centralstyrelsen för Sveriges yngre prästers förbund år 1945 till Kungl. Maj:t avgivna framställningen i samma ämne, anfördes av flera domkapitel, såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen, åtskilliga betänkligheter mot en sådan reform.

Även om det av motionärerna framförda förslaget för vissa fall kan synas ha fog för sig, anser utskottet dock — bortsett från den styrka som kan ligga i de ovan redovisade invändningarna mot ett sådant förslag — att frågan icke är av den vikt att något initiativ från riksdagens sida är påkallat.

Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motioner, I: 312 och II: 236, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 24 februari 1953.

På första lagutskottets vägnar:

EMIL AHLKVIST.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Herbert Hermansson, Lindgren, Göransson, Björnberg*, fru Wallentheim och herr Franzén*;

från andra kammaren: herrar Lindberg, Landgren, fröken Öberg, herr Johansson i Norrfors, fröken Liljedahl, herrar Östlund, Norrby* och Jacobsson i Sala.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.